

प्रतिवेदनले खुलासा गरेको छ कि रियो टिन्टोलाई ४६,००० वर्ष पुरानो चट्टानी गुफाहरू विस्फोट हुनुभन्दा छ वर्ष अघि नै तिनीहरूको महत्त्व थाहा थियो।

ग्रेग बोर्शम्यान द्वारा

आरएन ब्रेकफास्ट

खानों तथा धातु उद्योग

शुक्रबार ५ जुन २०२० बिहान ७:०८ बजे

२०१४ मा जुउकान चट्टानी गुफा स्थलहरू मध्ये एकको उत्खननको क्रममा ४०,००० वर्षभन्दा बढी पुरानो मानव बसोबासको प्रमाण फेला परेको थियो। (सप्लाई गरिएको)

खानी उद्योगको विशाल कम्पनी रियो टिन्टोलाई छ वर्ष अघि नै सचेत गराइएको थियो कि गत महिना पश्चिमी अस्ट्रेलियाको पिलबारा क्षेत्रमा उसले ध्वस्त पारेको कम्तिमा एउटा गुफा "अस्ट्रेलियामा उच्चतम पुरातात्त्विक महत्त्व" को थियो।

यी गुफाहरू अष्ट्रेलियाका सबैभन्दा पुराना गुफाहरू मध्ये एक थिए, जहाँ ४६,००० वर्षदिखि निरन्तर मानव बसोबासको प्रमाण पाइन्छ।

छ वर्ष अघि रियो टिन्टो र पुउतु कुन्ती कुर्मा र पिनिकुरा (PKKP) क्षेत्रका आदिवासीहरूलाई

मुख्य बुँदाहरू:

- साइटमा भएका रिपोर्टहरूले एउटा गुफालाई "भौतिक संस्कृतिका यस्ता पक्षहरू

दिइएको सल्लाह कहिल्यै सार्वजनिक रूपमा जारी गरिएको थिएन।

एबीसीलाई प्रतिवेदनको विषयवस्तुको सारांश, साथै २००४ देखिका स्थलहरूमा पहिलेका पुरातात्त्विक सर्वेक्षण कार्य र उत्खननको सारांश दिइएको छ।

पुरातत्त्वविद् डा. माइकल स्ल्याकको २०१४ को प्रतिवेदनको दस्तावेजीकरणले पुष्टि गयो कि विस्फोट भएको एउटा स्थल, जुउकान-२ (ब्रोक-२१) गुफा अष्टेलियामा दुर्लभ थियो र पिलबारामा अद्वितीय थियो।

"त्यस ठाउँमा ४०,००० वर्षभन्दा बढी फैलिएको सांस्कृतिक अनुक्रम पाइएको थियो, जसमा उच्च आवृत्ति भएका दुङ्गाका कलाकृतिहरू, दुर्लभ प्रचुर मात्रामा जीवजन्तुका अवशेषहरू, अद्वितीय दुङ्गाका औजारहरू, संरक्षित मानव कपाल र हजारौ वर्षको वातावरणीय परिवर्तनहरूको चार्टिङ गर्ने परागकण रेकर्ड भएको तलछट रहेको पाइएको थियो," डा. स्ल्याकले लेखे।

"यी धैरै कुराहरूमा, यो साइट पिलबारामा भौतिक संस्कृतिका यस्ता पक्षहरू समावेश गर्ने र डीएनए विश्लेषण मार्फत पुरानो प्लाइस्टोसिन पुरातनताका समकालीन परम्परागत मालिकहरूसँग सम्भावित बलियो सम्बन्ध प्रदान गर्ने एक मात्र साइट हो।"

समावेश गर्ने पिलबारामा एक मात्र गुफा" भनेर वर्णन गर्दछ।

- रियो टिन्टोलाई यसको पिलबारा खानीहरूको १५ अर्ब डलरको विस्तार गर्नु अघि सम्पदाको महत्त्वको बारेमा जानकारी दिइएको थियो।
- रियो टिन्टो द्वारा वित्त पोषित २०१५ को वृत्तचित्रमा परम्परागत मालिकहरूले गुफाहरूको विनाशको विरोध गरे।

माइकल स्ल्याकले रियो टिन्टोले उक्त क्षेत्रलाई विस्फोट गराउनु अघि जुउकान घाटीमा थप उत्खनन कार्य गर्न बाँकी रहेको उनको विश्वास रहेको बताए। (एबीसी पिलबारा: करेन मिशेलमोर)

डा. स्ल्याक र उनको टोलीले २०१४ मा गुफाहरूबाट ७,००० कलाकृतिहरू हटाए र कार्यकारी सारांशमा भनिएको छ: "ब्रोक-२१/जुउकान-२ मा गरिएको उत्खननको नतिजा अष्टेलियामा उच्चतम पुरातात्त्विक महत्वको छ।"

गुफाहरूको उत्सव मनाउने रियो टिन्टोको वित्त पोषित वृत्तचित्र

Rio Tinto seemed to be aware of the unique value of the site the year after they received the archaeological report and in 2015, the mining company funded a documentary called Ngurra Minarli, which means In Our Country.

7,000 artefacts were discovered during the excavation of the Juukan-2 site. (Supplied)

The documentary featured PKKP traditional owners expressing concern about protecting the remaining cultural sites in the area, including the Juukan rock caves.

Traditional owner Harold Ashburton said he had recently taken his two sons to the area.

"I showed them Brockman, where my grandfather was born, first time they'd been out in a grandfather's country," he said in the documentary.

"They turned and said, 'It's f*ed because of mining. What [have] they done to the country?'"**

In an interview with RN Breakfast, Chris Salisbury, chief executive of Rio Tinto iron ore described the destruction of the caves as a "misunderstanding".

He said the company was sorry for the "distress and anguish" of the PKKP people and took "full accountability".

"Something's gone terribly wrong here and we've committed to a comprehensive review of all of our heritage process and moreover committed to advocating for legislative change to prevent this sort of thing happening, should it be necessary," Mr Salisbury said.

"We can't move back, we can't keep looking backwards, we want to repair our relationship with traditional owners."

Rock shelters were already doomed

Rio Tinto's Brockman 4 mine was expanding and operating less than one kilometre away from the Juukan rock cave sites when Dr Slack's team conducted its 2014 excavation of the site.

The dig excavated down 1.8 metres to bedrock across a 15-square-metre section in the centre of Juukan 2.

It revealed compelling new evidence for the rarity and importance of both Juukan 1 and Juukan 2.

The Juukan caves were excavated in 2014 and determined to be of the "highest archaeological significance".
(Supplied)

However, because the dig was described by Dr Slack as "extensive salvage excavations" it appeared that by 2014, both caves were already doomed.

Only months before the dig started, Rio Tinto secured a Section 18 consent under the WA Aboriginal Heritage Act in December 2013.

The permit meant the company could not be prosecuted for "excavating, destroying, damaging, concealing or in any way altering any Aboriginal site".

This consent was issued by the WA Registrar of Aboriginal Sites despite an earlier report in December 2008 by Dr Slack, pointing to "high archaeological significance" of at least three sites in the region, which included the two Juukan caves.

गुफाहरूको पहिलो पुरातात्त्विक मूल्याङ्कन, थप अनुसन्धान र WA सम्पदा कानून अन्तर्गत सम्भावित सूचीकरण र संरक्षणको सिफारिस गर्दै, २००४ मा गरिएको थियो।

अन्य स्थलहरू मध्ये, यसले कम्पनी र यसका कर्मचारीहरूले गुफाहरू "बाट जोगिनु पर्छ" भनेर सिफारिस गरेको थियो किनभने तिनीहरूमा "ठूलो मात्रामा सांस्कृतिक सामग्री" रहेको थियो।

रियो टिन्टोलाई आदिवासी सम्पदा ऐनको धारा १८ अन्तर्गत जुकान गर्ज १ र २ मा विस्फोट गर्ने अनुमति दिइएको थियो। (आपूर्ति: *Puutu Kunti Kurrama & Pinikura Aboriginal Corporation*)

आफ्नो २००८ को प्रतिवेदनको लागि, डा. स्ल्याकले १२ वटा चट्टान आश्रयहरूको परीक्षण उत्खनन गरे र माउन्ट ब्रोकम्यान र बुलगीडा क्रिक, डक क्रिक र ब्यास्ली नदीको माथिल्लो जलाधार क्षेत्र वरिपरि २० वटा खुला-कलाकृति छरिएका ठाउँहरूमा थप रेकर्डिङ र नक्साङ्कन गरे।

"रेकर्ड गरिएका स्थलहरू मध्ये, धेरैजसो (३०) लाई कम पुरातात्त्विक महत्वको मानिन्छ ३०, नौलाई मध्यम महत्वको मानिन्छ, र तीनलाई उच्च पुरातात्त्विक महत्वको रूपमा मूल्याङ्कन गरिन्छ," डा. स्ल्याकले रिपोर्ट गरे।

विस्फोट हुनुभन्दा बाहू वर्षअघि नै डा. स्ल्याकले जुउकान गुफाहरूलाई विशेष रूपमा महत्त्वपूर्णको रूपमा पहिचान गरिसकेका थिए।

"BROCK-21 [जुउकान २] उच्च पुरातात्त्विक महत्वको रूपमा मूल्याङ्कन गरिएको छ," उनले लेखे।

"हाम्रो उत्खननले संकेत गरेको छ कि निक्षेप धेरै पुरातन छ र अझ पुरानो हुन सक्ने सम्भावना छ।"

"यद्यपि हामीले यस प्रतिवेदनमा केही प्रारम्भिक विश्लेषण मात्र प्रस्तुत गरेका छौं, दुङ्गा र हड्डी दुवैको विश्लेषणमा धेरै परिष्करण गर्न आवश्यक छ।"

तर प्रतिवेदनले भन्यो कि "विश्लेषणको यो प्रारम्भिक चरणमा पनि, हामी निश्चित रूपमा देखाउन सक्छौं कि BROCK-21 साइट "अनुसन्धान क्षमता र प्रतिनिधित्व दुवैको आधारमा उच्च पुरातात्त्विक महत्वको रूपमा" आदिवासी सम्पदा ऐन अन्तर्गत संरक्षित स्थलको रूपमा सूचीबद्ध हुन योग्य छ।"

२०१० मा रियो टिन्टोले सञ्चालनको विस्तारमा दुई चट्टानी गुफाहरू नजिकै ब्रोकम्यान ४ खानी समावेश गरेको थियो। (व्याप्ति स्थाकहग: एबीसी ग्रामीण)

यस प्रतिवेदनको परिणामस्वरूप, २०१३ सम्ममा, जुकान गुफाहरूलाई ऐन अन्तर्गत संरक्षित क्षेत्रहरूको सूचीमा राखिएको थियो - त्यही वर्ष रियोले तिनीहरूलाई नष्ट गर्ने अनुमति प्राप्त गरेको थियो।

२००८ मा डा. स्ल्याकको काम २०१० देखि पिलबारामा रियो टिन्टोको सञ्चालनको १५ अर्ब डलरको विस्तारको प्रस्तावना थियो, जसले फलामको उत्पादन ५० प्रतिशतले बढाउन अवस्थित खानीहरू विस्तार गर्ने र नयाँ निर्माण गर्ने काम गन्यो।

ब्रोकम्यान ४ खानी - जुउकान गुफाहरूको लागि घातक - ती विस्तार कार्यहरू मध्ये एक थियो।

पोस्ट गरिएको शुक्रबार ५ जुन २०२० बिहान ७:०८ बजे, अद्यावधिक गरिएको शुक्रबार ५ जुन २०२० दिउँसो २:५२ बजे